Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник
наукових праць

2018

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2018

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Совтис Наталія Миколаївна − доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Заступник головного редактора:
Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Деменчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Івашкевич Едуард Зенонович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Малафіїк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Михальчук Наталія Олександрівна − доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Сайчук Руслана Леонідівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Сіранчук Наталія Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Бісовецька Людмила Андріївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Кучма Тетяна Валерівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Лук'яник Людмила Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);
Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Терещенко Тетяна Вікторівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет;
Ясногурська Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет.

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 27.11.2018 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03. © Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

Метод занурення. Відсутність використання рідної мови під час заняття. Дитина засвоює англійську мову на рівні з рідною. Цей метод є найбільш ефективним, але вимагає високий рівень підготовки батьків [5,с.128].

Ці методи самі по собі мають включати в себе різноманітні техніки проведення занять, такі як ігрова, розвивальна, проблемна, проектна. Для дітей дошкільного віку найбільш ефективною є ігрова методика.

Висновки. Отже, підводячи підсумки, можна сказати, що вивчення англійської мови починаючи з дошкільного віку є цілком актуальним і навіть потрібним. Для здійснення навчання іноземній мові, на даний час, існує велике різноманіття методик та технік для зручного вивчення англійської мови дошкільниками в ДНЗ та вдома. Також визначено, що вивчати англійську мову з дошкільного віку є менш травматичним і складним для дитини ніж в більш старшому віці, тому вивчення іноземної мови краще починати саме з дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»/Наук. кер. та заг. ред. О.Л. Кононко. – 3-тє вид., випр. – К.: Світич, 2009. – 430с.
2. Віттенберг К., Білоущенко І. Повний курс англійської мови в ДНЗ (за Базовою програмою розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі"). 1-й рік навчання. – Х.: Основа, 2010. – 384с.
3. Дем’яненко О.Є. Фонетична робота з дітьми старшого дошкільного і молодшого шкільного віку в умовах багатомовності (фрагменти занять і уроків на матеріалі української, російської й англійської мов). – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2005. – 92с.
4. Конышева А.В. Английский для малышей: стихи, песни, игры, рифмовки, инсценировки, утренники. – СПб.: КАРО, Мн.: Издательство «Четыре четверти», 2004. – 160с.
5. Шкваріна Т. Англійська для дошкільнят. – К.: Шк.світ, 2007. – 128с.

In this article the possibility of pre-school children in the English language, the basic goals and objectives of teaching English to preschool children, the basic methods of teaching English to preschool children. This work has practical value and it is that data methods and objectives can be used educators in pre-school programs for children learning English.

Key words: English, preschool age, the relevance of studying, teaching methods.

УДК 37.013(045) **Л.В. МОРОЗ, Т.В. ДЕРКАЧ**

ПОЧАТКОВИЙ ЕТАП ВИВЧЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ: КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД

Досліджено особливості вивчення німецької мови в початкових класах згідно компетентнісного підходу. Відзначається, що новою одиницею виміру освіченості людини має стати компетентність, а результатом навчання – здатність діяти в різноманітних проблемних ситуаціях. Це стосується як навчання дітей, так і підготовки та перепідготовки вчителів.

Ключові слова: *компетентнісний підхід, компетентність, НУШ, початкова школа, німецька мова.*

Постановка проблеми. Донедавна, попри високий рівень викладання німецької мови в українських школах, учні все одно потребували допомоги репетиторів. Причинами цього становища було те, що у діючих програмах акценти були розставлені на письмовому вивченні граматики, на розумінні прочитаного тексту, і зовсім мало часу залишалось на комунікацію – аудіювання та говоріння, самостійний пошук інформації та її критичне оцінювання, спілкування з носіями мови тощо. Якість викладання німецької мови вимірювалась рівнем знань, кількістю поданої інформації, тоді як головним критерієм оцінки має бути певний рівень вмінь, практичного застосування німецької мови при спілкуванні. Погоджуємося з твердженням, що «серед причин, які викликали кризу традиційної системи, називають передусім надлишковість знань, їх розірваність, слабкий зв’язок із дійсністю, потребами практики» [1, с. 20].

Така ситуація є ключовим чинником для перегляду освітньої парадигми, адже саме сучасна школа, втративши монополію у сфері передачі знань, повинна стати тим соціальним інститутом, який на основі наукових інновацій та фундаменті класичної педагогіки готує особистість до повноцінного життя у мінливому світі без кордонів, в якому іноземна мова є засобом міжкультурного спілкування, способом пізнання світової культури, ключем до розуміння національних стереотипів, рівноправності і рівноцінності культур та існування загальнолюдських цінностей.

Новою одиницею виміру освіченості людини має стати компетентність, а результатом навчання – не сукупність завчених знань, умінь, навичок, а здатність діяти в різноманітних проблемних ситуаціях. Саме тому нові підходи до вивчення німецької мови в початкових класах є актуальною проблемою сучасної педагогіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зазначити, що в науковому обігу маємо незначну кількість розвідок, які висвітлюють питання вивчення німецької мови в початкових класах в умовах нової української школи (НУШ). Натомість значно більша увага приділяється питанням запровадження компетентнісного підходу на різних етапах навчання. Проблему компетентнісного підходу в освіті досліджували Т. Байбара, Н. Бібік, М. Вашуленко, О. Овчарук, О. Пометун, О. Савченко, А. Хуторський та ін.,

які визначили зміст основних понять «компетентність» та «компетенція», порівняли та охарактеризували ключові компетентності в європейських освітніх системах та розглянули методичні аспекти формування в молодших школярів компетентностей та компетенцій.

Мета статті – дослідити особливості вивчення німецької мови в початкових класах згідно компетентнісного підходу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчання німецької мови в початкових класах за концепцією НУШ регламентується такими її головними концептуальними ідеями: навчання, спрямоване на формування в учнів ключових і предметних компетентностей; інтегрованість змісту на основі ключових компетентностей; орієнтація в навчанні на реальні можливості учня; свобода вчителя у доборі змісту, методів і форм навчання; використання сучасних методик навчання.

Відповідно до положень концепції поступово відбувається оновлення нормативних документів, які визначають зміст освіти і вимоги до його засвоєння, – затвердження нового Державного стандарту початкової освіти (лютий 2018 р.), нових Типових освітніх програм (розроблені під керівництвом О.Я. Савченко і Р.Б. Шияна, затверджені в лютому 2018 р.), нового підручника з німецької мови (Сотникова С.І., Гоголєва Г.В.) та інших навчально-методичних матеріалів.

Подолати протиріччя між програмовими вимогами до учня, запитами суспільства і потребами самої особистості в освіті покликаний інноваційний компетентнісний підхід. На думку експертів Ради Європи, компетентність передбачає спроможність особистості відповідати на індивідуальні та соціальні виклики, формувати комплекс ставлень, цінностей, знань і навичок [8, с. 19]. Міжнародний департамент стандартів для навчання, досягнення та освіти (International Boardof Standards for Training, Performan sand Instruction) визначив поняття «компетентність» як спроможність кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. До поняття входить набір знань, навичок та відносин, що дають змогу особистості ефективно здійснювати діяльність або виконувати певні функції, спрямовані на набуття певних стандартів у професії або певному виді діяльності [11, с. 20].

Ключові компетентності – ті, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя [7].

Перехід початкової освіти на компетентнісні засади дає змогу дітям безпосередньо брати участь в освітньому процесі не в якості споживача інформації, а як активного партнера вчителя в процесі здобування знань.

Державний стандарт початкової освіти до ключових компетентностей відносить здатність дитини спілкуватися рідною та іноземними мовами, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування.

Метою іншомовної освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей та задоволення різних життєвих потреб здобувача освіти.

Завданнями іншомовної освіти у початковій школі є здійснення спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених програмою; розуміння на слух змісту автентичних текстів; читання і розуміння автентичних текстів різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснення спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; адекватне використання досвіду, набутого під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів; використання в разі потреби невербальних засобів спілкування за умов дефіциту наявних мовних засобів; ефективна взаємодія з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування [10, с. 34].

Крім того, Міністерство освіти і науки підготувало методичні рекомендації щодо вивчення іноземних мов за концепцією НУШ, в яких відзначаються такі загальні засади, як важливість зацікавлення першокласників вивченням іноземної мови, формування позитивного ставлення до предмета, мотивація необхідності і значущості володіння іноземною мовою як неповторним засобом міжкультурного спілкування. Підкреслюються і особливості навчання – велика увага у педагогічному процесі повинна приділятися усним рецептивам та мовній комунікації, заохоченню дітей до спілкування, підготовці завдань в межах можливостей дітей, а також грі, як невід’ємній частині досвіду дитини [4]; принцип концентричного пред'явлення тематичного матеріалу для організації спілкування в усній та письмовій формі протягом усього шкільного курсу [5] та ін.

Кінцевим результатом вивчення іноземної мови за компетентнісного підходу можна визначити сформованість перерахованих вище компетентностей людини, перенесення акцентів з рівня знань суб’єктів навчання на їхні уміння використовувати отриману інформацію для вирішення практичних проблем [2, с. 42-51].

Щодо вчителів німецької мови, то їх діяльність має бути дитиноцентричною, тобто головним об’єктом уваги в навчальному процесі має бути дитина і її потреби, а завдання вчителя – створити атмосферу співпраці й комфорту, в якій в ігровій формі відбудеться знайомство з мовою. Вчитель, застосовуючи прийоми комунікативного підходу, навчання через діяльність, принципи усного випередження, організовує вивчення німецької мови так, щоб першокласник через діяльність і співпрацю з однокласниками зробив перші успішні кроки у вивченні німецької мови.

Компетентнісний підхід застосовується і у підготовці та перепідготовці вчителя німецької мови, адже «тільки вчитель XXI століття може підготувати учня XXI століття» [3]. Тепер вимоги до підготовки вчителя передбачають формування предметних і життєвих компетентностей у самих студентів, щоб вони прийшли до школи й змогли передати це своїм учням, зокрема, уміння критично мислити, спілкуватися німецькою мовою і здатність вчитися. Сучасний вчитель німецької мови повинен орієнтуватися в нових наукових досягненнях педагогіки та суміжних галузей, інноваціях, володіти гнучкістю і нестандартним мисленням, адаптивністю.

Актуальними для вчителя німецької мови сьогодні є практичні вміння фіксувати й знаходити достовірну інформацію, самостійно організовувати і управляти процесом постійного зростання школяра і сходження його на вищий щабель свого розвитку, що передбачає сформовану здатність учителя здійснювати дослідницький педагогічний пошук, творчо вирішувати педагогічні ситуації, тобто бути дослідником в безперервно змінному багатовимірному освітньому просторі [9, с. 77].

Діяльність вчителя XXI століття неможлива без використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Саме наскрізне застосування ІКТ в освітньому процесі та управлінні закладами освіти і системою освіти вбачається інструментом забезпечення успіху НУШ. Натомість, практика показує, що більшість учителів початкових класів ще й досі не тільки не мають досвіду впровадження ІКТ в освітній процес, а недостатньою мірою володіють навичками їх використання, на відміну від самих учнів. Це відзначають і розробники концепції, вбачаючи в запровадженні ІКТ в освітній галузі інструмент для розширення можливостей педагога та оптимізації управлінських процесів [7]. Всі ці новації потребують від вчителя навичок та досвіду ефективного використання ІКТ. З огляду на це одним з пріоритетних напрямів підготовки майбутніх учителів має бути формування інформаційно-комунікаційної компетентності, яка наразі розглядається більшістю науковців як невід'ємна складова професійної компетентності вчителя [6].

Отже, необхідною умовою встановлення відповідності між вимогами суспільства до особистості щодо знання іноземних мов і якістю її знань та вмінь є впровадження нового змісту навчання іноземним мовам в умовах НУШ, що ґрунтується на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації дитини в суспільстві. Викладання німецької мови в початкових класах повинно забезпечувати і загальну мету початкової ланки освіти – всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

У зв'язку з цим зростають вимоги до професійної компетентності вчителів та їх професійного розвитку та саморозвитку. Сучасна парадигма освіти вимагає якісно нового підходу до фахової підготовки студентів, в якій більше часу повинно відводитись саме на формування професійної компетентності не лише за умови теоретичного навчання а й практичного, де загальним знаменником професійної компетентності вчителя виступає використання ІКТ.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н.М. Компетенції і компетентність у результатах початкової освіти / Н.М. Бібік // Сучасна початкова освіта: вектори розвитку: зб. наук. праць [спеціальний випуск, присвячений 80-річчю університету]. – Бердянськ, 2012. – С. 20–28.
2. Гулай О.І. Компетентнісний підхід як основа нової парадигми освіти / О.І. Гулай // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки. – 2009. – № 2. – С. 41–52.
3. Іваніщева В. Розпочинається підготовка шкільного вчителя нового покоління [Електронний ресурс] / В. Іваніщева // British Council Україна. – Режим доступу: http://www.britishcouncil.org.ua/teach/projects (дата звернення 12.10.2018).
4. Методичні рекомендації щодо викладання іноземних мов у 2018/2019 навчальному році. Старт «Нової української школи» : додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 03. 07. 2018 р. № 1/9-415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-inozemnyh-mov-u-2018-2019-navchalnomu-rotsi/ (дата звернення 14.10.2018).
5. Методичні рекомендації щодо організації навчального процесу з іноземних мов у 1-х класах експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів : додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 15.09.2017 ЛБІ/9603 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/pochatkova/metodychni-rekomendatsiyi-z-inozemnyh-mov.pdf (дата звернення 14.10.2018).
6. Нікулочкіна О. Розвиток інформаційної компетентності вчителя початкових класів у системі післядипломної освіти : дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. Нікулочкіна. – Запоріжжя, 2009. – 278 с.
7. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н.М. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
8. Пометун О.І. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки / О.І. Пометун // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – № 23. – С. 18–22.
9. Раєвська І.М. Підготовка фахівців дошкільної та початкової освіти до реалізації нової освітньої парадигми / І.М. Раєвська // Підготовка сучасного педагога дошкільної та початкової освіти в умовах розбудови Нової української школи : зб. матер. Всеукр. з між народ. участю наук.-практ. конф. – Херсон : ТОВ «Борисфен-про», 2018. – С. 76–78.

10. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: початкова школа: іншомовна освіта+Державний стандарт початкової освіти. – Київ : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 80с.
11. Хуторской А.В. Компетентность как дидактическое понятие: содержание, структура и модели конструирования / А. В. Хуторской, Л. Н. Хуторская // Межвузовский сб. науч. тр. «Проектирование и организация самостоятельной работы студентов в контексте компетентностного похода» / [под ред. А.А. Орлова]. – Тула : Изд-во Тул. гос. пед. ун-та им. Л. Н. Толстого, 2008. – Вып. 1. – С. 117–137.

The peculiarities of the study of the German language in the elementary classes according to the competence approach are investigated. It is noted that the new unit of measurement of human education should be competence, and the result of training – the ability to act in a variety of problem situations. This applies both to training and the training and retraining of children.

Key words: *competence approach, competence, NUS, elementary school, German language.*

УДК 373.2.016:811 **С.С. ВАСИЛЬКЕВИЧ, М.О. ДЕНЕЙЧУК**

ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА УКРАЇНИ

Інклюзивна освіта для європейських держав – це не дивина. Там давно вже практикується така форма навчання. Для цих країн навчання дітей з особливостями розвитку та здорових однолітків разом має особливе значення, адже спілкування зі здоровими однокласниками та психологічна підтримка – головна ознака спеціальної освіти. Інклюзивне навчання набирає обертів і в Україні. Так у школах поступово з'являються спеціальні навчальні класи для дітей з труднощами в фізичному або розмовному розвитку.

Ключові слова: *інклюзивна освіта, розвиток, діти, навчання.*

Постановка проблеми. Коли ми говоримо про освіту дітей з особливими потребами, ми говоримо про зміну базових принципів навчання. Радянська система намагалась вирішувати проблему шляхом її ігнорування та обмеження. Тому термін "люди з особливими потребами" просто країні був непотрібний. Вживався термін – "інвалід". Створювались спеціалізовані школи-інтернати для інвалідів, у кращому розумінні – спеціалізовані класи. Головний недолік такої обмеженої системи навчання – відсутність контактів з однолітками та незворотні психологічні зміни у свідомості дитини, насаджування принципу вторинності. Більшість вихованців спецшкіл у подальшому житті мають відчуття знедоленості через недостатні контакти із ровесниками. Недолік інтегрованих класів – недостатня кваліфікація викладачів, які працюють із дітьми з особливими потребами.

Натомість вже тривалий час, весь західний світ просуває ідею всебічної інтеграції людей з інвалідністю в звичайний світ. Звідси постає термін – інклюзія (в перекладі з англ. – включення, інтеграція). Відповідно, інклюзивна освіта – надання рівного доступу до навчального процесу людям з особливими потребами. В Україні ситуація із інклюзивною освітою знаходиться у зародковому стані. Серед 17 337 українських шкіл лише 1127 залучені до інклюзивного навчання. Більш ніж 56 тисяч школярів з особливими потребами не охоплені навчанням у загальноосвітніх закладах. Таким чином, показник інклюзії в Україні складає лише 7%. Для порівняння: у Литві ця цифра охоплює 90%, Польщі – 42%, Словаччині – 42%, Угорщині – 57%, Італії – 99%, Норвегії – 90%, Франції – 25%.

Процес інклюзивної освіти в різних країнах світу відбувається по-різному, з урахуванням конкретних соціально-культурних умов і політичних пріоритетів держави. Інклюзивна освіта - це довгострокова стратегія, що потребує терпіння і терпимості, систематичності і послідовності, безперервності, комплексного підходу для її реалізації. Інклюзія передбачає залучення до процесу кожного об'єкта освітнього процесу за допомогою освітньої програми, яка відповідає його здібностям, а також задоволення індивідуальних освітніх потреб, забезпечення спеціальних умов. На сучасному етапі інклюзія є провідною тенденцією в розвитку системи освіти в усьому світовому співтоваристві.

Аналіз досліджень. Протягом останнього десятиліття вітчизняні науковці, зокрема, Боднар В., Колупаєва А., Софій Н., Шевцов А., Ярмощук І. та ін., присвячують свої праці дослідженням проблеми залучення осіб з особливими потребами до навчання в освітніх закладах, їх реабілітації та соціалізації до суспільних норм.

Мета статті полягає в розкритті особливостей інклюзивного навчання у школі.

Виклад основного матеріалу. Соціалізуючі і реабілітуючі можливості інклюзивного навчання дітей з особливими потребами, які мають фізичні обмеження, у школі безсумнівні. Інклюзивна освіта передбачає освіту для всіх в плані пристосування до різних потреб і фізичних порушень та може здійснюватися тільки в контексті реальних взаємин, коли школярами з обмеженими можливостями освоюються різноманітні види діяльності, спілкування, регулюється самооцінка, здобувається підтримка і дружба ровесників, впевненість в своїх силах, формується світогляд і духовний зміст людини з інвалідністю, готовність жити і працювати в швидко мінливому світі. Інклюзивне навчання має на увазі як технічне оснащення архітектурного середовища освітніх установ, так і спеціальні технології і педагогічні програми, спрямовані на реалізацію інклюзії [1, с. 11].

Якість освіти в першу чергу пов'язана із задоволенням потреби кожної людини в ефективній соціалізації, тобто набутті засобів вибудовування особистої, професійної та громадської діяльності в

ЗМІСТ

Ясногурська Л.М., Погонюк Н.А. Класифікація українських та англійських фразеологізмів із концептом «Щастя – Нещастя» ……. 3
Ясногурська Л.М. Структурно-семантичні особливості репрезентації концепту «Love» в сучасній англійській мові…… 7
Мороз Л.В., Мороз Н.М. Концептуалізація «Ненависті» в українській та американській мовних свідомостях…….. 13
Ясногурська Л.М. «Кохання» як лінгвокультурний концепт в сучасній англійській мові…….. 18
Мороз Л.В. До питання художньої об'єктивації рольової лірики…….. 22
Мороз Л.В. Теоретичні аспекти рольової лірики …… 23
Романюк С.К., Захожа А.Ю. Вивчення англійської мови в рамках нової української школи…… 26
Дуброва А.С., Чорнобай І.А. Теоретичні основи професійної компетентності майбутніх вихователів з правом навчання англійської мови дітей дошкільного віку: акмеологічний підхід……. 29
Данілова Н.Р., Миронець І.В. Особливості вивчення англійської мови у закладах дошкільної освіти… 31
Мороз Л.В., Деркач Т.В. Початковий етап вивчення німецької мови в умовах нової української школи: компетентнісний підхід……. 33
Василькевич С.С., Денейчук М.О. Особливості інклюзивного навчання в країнах Європи та України... 35
Павелків К.М., Господариско А.А. Сучасні методи навчання дітей дошкільного віку іншомовного спілкування …… 37
Ясногурська Л.М., Шеремет М.С. Важливість вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 41
Лук'яник Л.В., Ткачик А.Ф. Народознавчий підхід у навчанні та вихованні учнів початкових класів на уроках читання ……... 43
Іванова Л.І., Ткач Т.В. Реалізція літературознавчого принципу на уроках літературного читання …... 45
Лук'яник Л.В., Чуприк А.В. Теоретико-практичні основи формування діамонологічної компетенції учнів початкових класів ……. 48
Павелків К.М., Сахарчук І.В. Особливості вивчення іноземної мови дітьми дошкільного віку…… 50
Юркевич Ж.В. Використання прислів'їв і приказок на уроках англійської мови у школі…….. 53
Павелків К.М., Лавренюк В.М. Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку…… 57
Іванова Л.І., Захожа А.Ю. Робота з дитячою книгою в умовах організації освітнього простору нової української школи …….. 60
Ковалюк В.В., Антонюк О.В. Специфіка використання евристичних методів навчання молодших школярів у процесі вивчення англійської мови…… 63
Лук'яник Л.В., Тукурєєва Т.В. Інтегроване навчання у змісті початкової освіти ……... 65
Ткачук О.С., Нечипорчук В.І. Інтеграція навчальної діяльності на уроках образотворчого мистецтва в початкових класах ……. 67
Романюк С.К., Хаєцька О.В. Інноваційні технології у вивченні англійської мови у початковій школі 71
Ясногурська Л.М., Ничипорук М.А. Впровадження гри у процесі навчання іншомовної лексики у початковій школі …… 74
Іванова Л.І., Хаєцька О.В. Особливості організації педагогічного керівництва формуванням самостійного читача у системі класного та позакласного читання ……. 77
Данілова Н.Р., Губеня А.О. Вплив дидактичних ігор з англійської мови на розвиток інтелекту дошкільників …….. 81
Романюк С.К., Долід Т.Г. Використання lego-технології під час уроків англійської мови в освітньому просторі початкової школи…… 85
Романюк С.К., Басюк Ю.С. Використання комп'ютерних ігор для вивчення англійської мови в ЗДО ... 87
Ковалюк В.В., Жовнір А.О. Використання ігрового методу на заняттях англійської мови у закладі дошкільної освіти …… 90
Мороз Л.В., Мулик Д.В. Методи навчання дітей дошкільного віку іноземної мови ……. 92
Романюк С.К., Кирушок В.А. Казка та її роль на уроках англійської мови в початкових класах …… 97
Іванова Л.І., Шевчук М.М. Дидактична гра як дієвий метод організаціїї літературознавчої діяльності молодших школярів на уроках літературного читання …… 99
Ясногурська Л.М., Гачкевич О.В. Кейс-метод на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням у процесі навчання студентів немовних спеціальностей у ВНЗ …….. 102
Іванова Л.І., Крук Н.В. Особливості прииродознавчого компонента у змісті чинних навчальних програм …… 104
Павелків К.М., Самчук О.Л. Розвиток мовленнєвої англомовної активності дітей дошкільного віку засобами гри …….. 107

Лук'яник Л.В., Кардач А.П. Теоретичні основи опрацювання народознавчих текстів на уроках читання …… 111
Ясногурська Л.М., Кондюк І.Р. Використання музики на заняттях з англійської мови в закладах дошкільної освіти …….. 113
Ковалюк В.В., Почтарук О.О. Значення сюжетно-рольової гри на заняттях з іноземної мови …….. 116
Ясногурська Л.М., Кононюк В.В. Абревіатури сучасної англійської мови як складова молодіжного інтернет-сленгу…… 118
Лук'яник Л.В., Бармак А.М. Виразне читання як навчально-методична проблема …….. 120
Трофімчук В.М., Дмитроца М.Г. Засоби навчання іноземних мов у почат¬ковій школі …… 122
Дуброва А.С., Котирло М.М. Дистанційне навчання англійської мови студентів педагогічних спеціальностей закладів вищої освіти …….. 125
Денисюк Л.В., Ливицький Б.О. Особливості вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку з мовленнєвими порушеннями …… 129
Романюк С.К., Проценко Н.Ю. Використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови…….. 132
Шадюк О.І., Мусійчук Т.А. Педагогічні умови духовно-морального виховання дітей дошкільного віку на заняттях з англійської мови 135
Ковалюк В.В., Танадинка М.Є. Особливості використання музичних римівок у процесі вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …….. 137
Ясногурська Л.М., Гром'як Л.Т. Іноземна мова з раннього дитинства: вимога часу чи необхідність …. 140
Денисюк Л.В., Ковлєва Д.В. Прості способи покращити розмовну англійську і подолати мовний бар'єр……. 142
Трофімчук В.М., Корецька Т.С. 8 порад, як вчити англійську мову за допомогою музики …….. 144
Трофімчук В.М., Почтарук Ю.О. Значення вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку …… 147
Лук'яник Л.В., Конончук Ю.О. Система роботи над засвоєнням учнями початкових класів граматичного поняття «Прикметник» ……. 150
Лук'яник Л.В., Мись К.Ю. Вивчення частин мови в початковій школі на засадах компетентнісного підходу…….. 152
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Art translation and the category of expressivness in this estetic paradigm……. 154
Івашкевич Е.З., Яцюрик А.О. Cognitive psychology and the concept of social intelligence …….. 158
Сіранчук Н.М., Скопа Н.М. Формування географічної компетентності учнів під час вивчення курсу «природознавство» в учнів початкових класів…….. 164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ……... 167
ЗМІСТ…… 169

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Краля І.В, Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 27.11.2018 р.
Формат 60х84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення № Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Пластова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2018. — 172 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2